

Справа № 2/760/7247/15

Провадження № 760/16874/15-ц

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

19 січня 2016 року Солом'янський районний суд м. Києва в складі

головуючого судді Демидовської А. І.

за участі секретаря Шевченко О.С.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Києві цивільну справу за позовом ОСОБА_1 до Приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Чухрій Ольги Степанівни про встановлення факту проживання однією сім'єю, визнання незаконною та скасування постанови про відмову у вчиненні нотаріальної дії та зобов'язання видати свідоцтво про право власності на спадщину за законом, -

ВСТАНОВИВ:

Позивач ОСОБА_1 звернулась до Відповідача Приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Чухрій О. С. з позовом, в якому просила встановити факт проживання однією сім'єю, визнати незаконною та скасувати постанову про відмову у вчиненні нотаріальної дії та зобов'язати видати свідоцтво про право власності на спадщину за законом, мотивуючи свої вимоги наступним.

В позові Позивач по справі зазначила, що проживала зі спадкодавцем ОСОБА_4 однією сім'єю не менше п'яти років до часу відкриття спадщини, інших спадкоємців у якого не залишилось.

Зважаючи на зазначене, а також враховуючи те, що спадкодавцем ОСОБА_4 не було складено заповіт, Позивач по справі є спадкоємцем четвертої черги.

На підтвердження своїх вимог, Позивачем по справі надано акти обстежень від 14.11.2010 р. та 30.03.2015 р., складені депутатом Ірпінської міської ради та засвідчені підписами трьох свідків, акт обстеження матеріально-побутових умов від 15.05.2015 р., виданий Комунальним підприємством «Керуюча компанія з обслуговування житлового фонду Шевченківського району м. Києва» і засвідчений підписами двох свідків (а.с. 17 - 19), копію будинкової книги на будинок у АДРЕСА_1 (а.с. 10 - 13), квитанції про сплату житлово-комунальних послуг (а.с. 20 - 111), фотознімки (а.с. 128 - 132), докази витрат

Позивача по справі на поховання спадкодавця ОСОБА_4 (а.с. 118 - 120), документи, що підтверджують родинні зв'язки Позивача по справі із спадкодавцем ОСОБА_4 (а.с. 7 та 14).

Позивач по справі, посилаючись на вказані вище докази, звернулась до Відповідача по справі для отримання свідоцтва про право на спадщину за законом після смерті спадкодавця ОСОБА_4 (вітчима Позивача по справі).

При цьому, Відповідач по справі встановила, що Позивач по справі у встановлені строки заявила про своє право на спадкування як спадкоємець четвертої черги, а також те, що інші спадкоємці ОСОБА_4 у встановлені законом строки не з'явилися, але відмовила видати Позивачу по справі свідоцтва про право на спадщину за законом, посилаючись на те, що Позивачем по справі не надано документів на підтвердження факту проживання однією із спадкодавцем ОСОБА_4 не менше як п'ять років до часу відкриття спадщини. На підтвердження цього факту Позивачем по справі надано суду копію постанови Відповідача по справі від 06.02.2015 року про відмову у вчиненні нотаріальної дії, а саме про відмову видати Позивачу по справі свідоцтва про право на спадщину за законом (а.с. 114).

Також, Позивач по справі зазначила, що 05.05.2015 року вона звернулась до Ірпінського міського суду Київської області в порядку окремого провадження з заявою про встановлення факту, що має юридичне значення, а саме постійного проживання однією сім'єю ОСОБА_1 із спадкодавцем ОСОБА_4 до моменту відкриття спадщини не менше п'яти років.

04.06.2015 року суддею Ірпінського міського суду Київської області Карабаза Н. Ф. постановлено ухвалу, якою залишено вищевказану заяву без розгляду, у зв'язку із наявністю спору про право, яка залишена без змін ухвалою Апеляційного суду Київської області від 03.08.2015 року у справі № 22-ц/780/4103/15 (а.с. 115 - 117).

При цьому, при розгляді справи, Апеляційним судом Київської області встановлено, що Позивача по справі можливо вважати спадкоємцем, яка прийняла спадщину (сторінка 2 абзац 10 ухвали від 03.08.2015р.).

Враховуючи зазначені обставини, Позивач по справі звернулась до суду саме в порядку позовного провадження.

За клопотанням Позивача по справі (а.с. 134) судом витребувано у Відповідача по справі спадкову справу № 17/2014 стосовно майна спадкодавця ОСОБА_4

Представником Позивача подав через канцелярію суду заяву про розгляд справи за його відсутності, позовні вимоги підтримав в повному обсязі.

Відповідач по справі подала до суду заяву, в якій просить суд розглядати справу за її відсутності та ухвалити судові рішення згідно положень законодавства України.

Враховуючи зазначену заяву Відповідача по справі та заяву представника Позивача по справі від 19.01.2016 р., на підставі наявних в матеріалах справи доказів, судом повно, об'єктивно та всебічно досліджено матеріали справи та встановлено наступне.

У 1974 році мати Позивача по справі (ОСОБА_5.) та спадкодавець ОСОБА_4 (вітчим Позивача по справі) почали проживати однією сім'єю.

Враховуючи те, що у них не було спільних дітей, вони виховували лише Позивача по справі (дочка ОСОБА_5 від попереднього шлюбу).

З 09.11.1981 року Позивач по справі, її мати ОСОБА_5 та вітчим (спадкодавець ОСОБА_4.) проживали однією сім'єю у АДРЕСА_1 у будинку, який належить на праві приватної власності їхній дочці (Позивачу по справі), про що свідчить запис у будинковій книзі (а.с. 10 - 13).

03.12.1988 року мати Позивача по справі (ОСОБА_5.) та її вітчим (спадкодавець ОСОБА_4.) уклали шлюб, про що в книзі реєстрації актів про укладення шлюбу зроблено запис № 675 та видано свідоцтво про шлюб (а.с. 14).

В 2007 році, через похилий вік та незадовільний стан здоров'я спадкодавця ОСОБА_4 та ОСОБА_6 (вітчим та мати Позивача по справі), вони придбали та переїхали до квартири АДРЕСА_2 яку, в подальшому, Позивач по справі отримала в порядку спадкування за заповітом після смерті матері ОСОБА_5 (а.с. 121).

Враховуючи значне погіршення здоров'я батьків (матері ОСОБА_5 та вітчима ОСОБА_4), з серпня 2007 року Позивач по справі продовжила проживати однією сім'єю разом із батьками та повністю забезпечувала догляд за ними та їх утримання, а саме, в літній період батьки (ОСОБА_5 та спадкодавець ОСОБА_4.) проживали разом із Позивачем по справі у місті Ірпінь, а в інший період - Позивач по справі проживала разом з батьками у місті Києві, що підтверджується актами обстежень від 14.11.2010 р. та 30.03.2015 р., складеними депутатом Ірпінської міської ради та засвідченими підписами трьох свідків, та актом обстеження матеріально-побутових умов від 15.05.2015 р., виданим Комунальним підприємством «Керуюча компанія з обслуговування житлового фонду Шевченківського району м. Києва» і засвідченим підписами двох свідків (а.с. 17 - 19).

Також, ведення спільного побуту та проживання однією сім'єю Позивача по справі та спадкодавця ОСОБА_4 підтверджується квитанціями про оплату житлово - комунальних послуг (а.с. 20 - 111), що свідчать про те, що Позивач по справі забезпечувала оплату за квартиру батьків (№117 у м. Києві по пр. Перемоги, 60) та догляд за цією квартирою для створення належних умов для спільного проживання батьків та Позивача по справі.

21.07.2014 року померла ОСОБА_5 (мати Позивача по справі), про що 21.07.2014 р. Відділом реєстрації смерті у м. Києві складено відповідний актовий запис за № 12335 та видано свідоцтво про смерть (а.с. 112).

26.07.2014 року помер спадкодавець ОСОБА_4 (вітчим Позивача по справі), про що Відділом реєстрації смерті у м. Києві складено відповідний актовий запис за № 12697 та видано свідоцтво про смерть (а.с. 113), поховання якого було організовано та здійснено за рахунок Позивача по справі (а.с. 118 - 120), що також підтверджує факт їх постійного спільного проживання однією сім'єю.

Після смерті спадкодавця ОСОБА_4, із його майна залишились старі меблі (шафа, ліжка, тумба, килим), віком більше 30 років, та вклади у банках (ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «ПриватБанк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «ФІНБАНК»).

Заповіту померлий (ОСОБА_4.) не залишив.

20.08.2014 року Відповідачем по справі за заявою Позивача по справі заведено спадкову справу № 17/2014 стосовно майна спадкодавця ОСОБА_4 (а.с. 127).

При цьому, Позивач по справі звернулася до Відповідача по справі із заявою про видачу свідоцтва про право на спадщину за законом після спадкодавця ОСОБА_4 та надала Відповідачу по справі докази, які згідно закону свідчать про те, що Позивач по справі проживала зі спадкодавцем ОСОБА_4 однією сім'єю не менше п'яти років до часу відкриття спадщини, а саме - відповідний акт обстеження, будинкову книгу, квитанції про сплату житлово - комунальних послуг, докази витрат на поховання спадкодавця ОСОБА_4 Позивачем по справі.

Окрім цього, як пояснив представник Позивача по справі, Відповідачу по справі також було надано відповідні документи на підтвердження родинних зв'язків (свідоцтво про народження Позивача по справі; свідоцтво про шлюб ОСОБА_5 та ОСОБА_4; а.с. 7; 14).

Тобто, Позивач по справі надала Відповідачу по справі документи, які свідчать про її право на отримання спадщини, як спадкоємиці четвертої черги за спадкодавцем ОСОБА_4

При цьому, згідно матеріалів спадкової справи № 17/2014 у спадкодавця ОСОБА_4 немає інших спадкоємців, окрім Позивача по справі.

06.02.2015 року Відповідачем по справі прийнято постанову про відмову у вчиненні нотаріальної дії, а саме відмовлено Позивачу по справі у виданні свідоцтв про право на спадщину за законом після смерті спадкодавця ОСОБА_4 (а.с. 114).

В травні 2015 року Позивач по справі звернулася до Ірпінського міського суду Київської області, в порядку окремого провадження, з заявою про встановлення факту, що має юридичне значення, а саме постійного проживання однією сім'єю ОСОБА_1 (Позивач по справі) із спадкодавцем ОСОБА_4 до моменту відкриття спадщини не менше п'яти років.

04.06.2015 року суддею Ірпінського міського суду Київської області Карабаза Н. Ф. постановлено ухвалу, якою залишено вищевказану заяву без розгляду, у зв'язку із наявністю, на думку суду, спору про право, яка залишена без змін ухвалою Апеляційного суду Київської області від 03.08.2015 року (а.с. 115 - 117).

При цьому, Апеляційним судом Київської області, за результатами розгляду апеляційної скарги, зроблено висновок про те, що ОСОБА_7 (Позивача по справі) можливо вважати спадкоємцем, яка прийняла спадщину (сторінка 2 абзац 10 ухвали від 03.08.2015р.), що згідно ч. 3 [ст. 61 Цивільного процесуального кодексу України](#) (далі - [ЦПК України](#)) є преюдиційним актом, що не потребує доказування.

Згідно положень ч. 1 [ст. 234 ЦПК України](#), окреме провадження - це вид непозовного цивільного судочинства, в порядку якого розглядаються цивільні справи про підтвердження наявності або відсутності юридичних фактів, що мають юридичне значення для охорони прав та інтересів особи або створення умов здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав або підтвердження наявності чи відсутності неоспорюваних прав.

Відповідно до ч. 4 [ст. 256 ЦПК України](#) суддя відмовляє у відкритті провадження у справі, якщо з заяви про встановлення факту, що має юридичне значення, вбачається спір про право, а якщо спір про право буде встановлений під час розгляду справи, - залишає заяву без розгляду.

Враховуючи зазначені вище обставини, вбачається обґрунтованим звернення Позивача по справі до суду з відповідними вимогами саме в порядку позовного провадження.

Згідно [ст. 10 ЦПК України](#) кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

При цьому, Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ в рішенні від 31.10.2012 року у справі № 6 - 26641св12 зроблено висновок про те, що факт спільного проживання однією сім'єю підтверджується, зокрема, фотографіями, квитанціями про сплату комунальних платежів (а.с. 122 - 126).

В зв'язку із необхідністю забезпечення однакового застосування норм матеріального права, суд вважає за необхідне врахувати відповідну практику Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ.

В свою чергу, Позивачем по справі надано суду належні та допустимі докази (зокрема, відповідні акти обстежень, будинкову книгу, квитанції про сплату житлово - комунальних послуг, виписки з історії хвороби та медичної карти, витрат на поховання, фото), які свідчать про те, що Позивач по справі та спадкодавець ОСОБА_4 проживали однією сім'єю не менше як п'ять років до часу відкриття спадщини.

Згідно ч. 1 [ст. 1258 Цивільного кодексу України](#) (далі - [ЦК України](#)), спадкоємці за законом одержують право на спадкування почергово.

Відповідно до [ст. 1264 ЦК України](#) у четверту чергу право на спадкування за законом мають особи, які проживали із спадкодавцем однією сім'єю не менше як п'ять років до часу відкриття спадщини.

Положеннями ч. 1 [статті 1296 ЦК України](#) визначено, що спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину.

Згідно пункту 3.22 глави 10 Розділу 2 Порядку вчинення нотаріальних дій, затвердженого [Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 року за № 296/5](#), при відсутності відповідної відмітки у паспорті, доказом постійного проживання із спадкодавцем можуть бути: довідка житлово-експлуатаційної організації, правління житлово-будівельного кооперативу, відповідного органу місцевого самоврядування про те, що спадкоємець на день смерті спадкодавця проживав разом із цим спадкодавцем.

Відповідно до [ст.50 Закону України «Про нотаріат»](#), нотаріальна дія або відмова у її вчиненні, нотаріальний акт оскаржуються до суду.

Право на оскарження нотаріальної дії або відмови у її вчиненні, нотаріального акта має особа, прав та інтересів якої стосуються такі дії чи акти.

Системний аналіз наведених вище вимог законодавства України та дослідження усіх обставин справи свідчать про наявність підстав для визнання факту спільного проживання Позивача по справі та спадкодавця ОСОБА_4 не менш як п'ять років до часу відкриття спадщини, та, як наслідок, - наявність підстав для скасування постанови Відповідача по справі від 06.02.2015 року про відмову у вчиненні нотаріальної дії та зобов'язання Відповідача по справі видати Позивачу по справі свідоцтво про право на спадщину за законом після смерті її вітчима (спадкодавця ОСОБА_4)

З урахуванням викладеного, суд приходить до висновку про те, що вимоги Позивача по справі підлягають задоволенню.

На підставі викладеного та керуючись ст. ст. [1258](#), [1264](#), [1296 ЦК України](#), [статті 50 Закону України «Про нотаріат»](#), положень Порядку вчинення нотаріальних дій, затвердженого [Наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 року за № 296/5](#), ст. ст. [10](#), [11](#), [57 - 61](#), [212-215 ЦПК України](#), суд, -

ВИРІШИВ:

Позов ОСОБА_1 до Приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Чухрій Ольги Степанівни про встановлення факту проживання однією сім'єю, визнання незаконною та скасування постанови про відмову у вчиненні нотаріальної дії та зобов'язання видати свідоцтво про право власності на спадщину за законом, задовольнити.

Встановити факт спільного проживання однією сім'єю ОСОБА_1 (податковий номер: НОМЕР_1) та ОСОБА_4 (свідоцтво про смерть ОСОБА_4 від ІНФОРМАЦІЯ_2 року серія НОМЕР_2) не менше п'яти років на час відкриття спадщини ОСОБА_4 (свідоцтво про смерть ОСОБА_4 від ІНФОРМАЦІЯ_2 року серія НОМЕР_2), який помер ІНФОРМАЦІЯ_2 року, про що Відділом реєстрації смерті у м. Києві складено відповідний актовий запис за № 12697.

Визнати незаконною та скасувати постанову про відмову у вчиненні нотаріальної дії від 06 лютого 2015 року (спадкова справа № 17/2014 після смерті 26.07.2014 р. ОСОБА_4, ІНФОРМАЦІЯ_1), видану приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Чухрій О. С. (адреса: АДРЕСА_3).

Зобов'язати приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Чухрій О. С. (адреса: АДРЕСА_3) видати свідоцтво про право на спадщину за законом ОСОБА_1 (податковий номер: НОМЕР_1) після смерті її вітчима ОСОБА_4 (свідоцтво про смерть ОСОБА_4 від ІНФОРМАЦІЯ_2 року серія НОМЕР_3), який помер ІНФОРМАЦІЯ_2 року, про що Відділом реєстрації смерті у м. Києві складено відповідний актовий запис за № 12697.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом десяти днів з дня його проголошення. Особи, які брали участь у справі, але не були присутні у судовому засіданні під час проголошення судового рішення, можуть подати апеляційну скаргу протягом десяти днів з дня отримання копії цього рішення.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку для подання апеляційного скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги

рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після розгляду справи апеляційним судом.

Суддя :

А.І. Демидовська